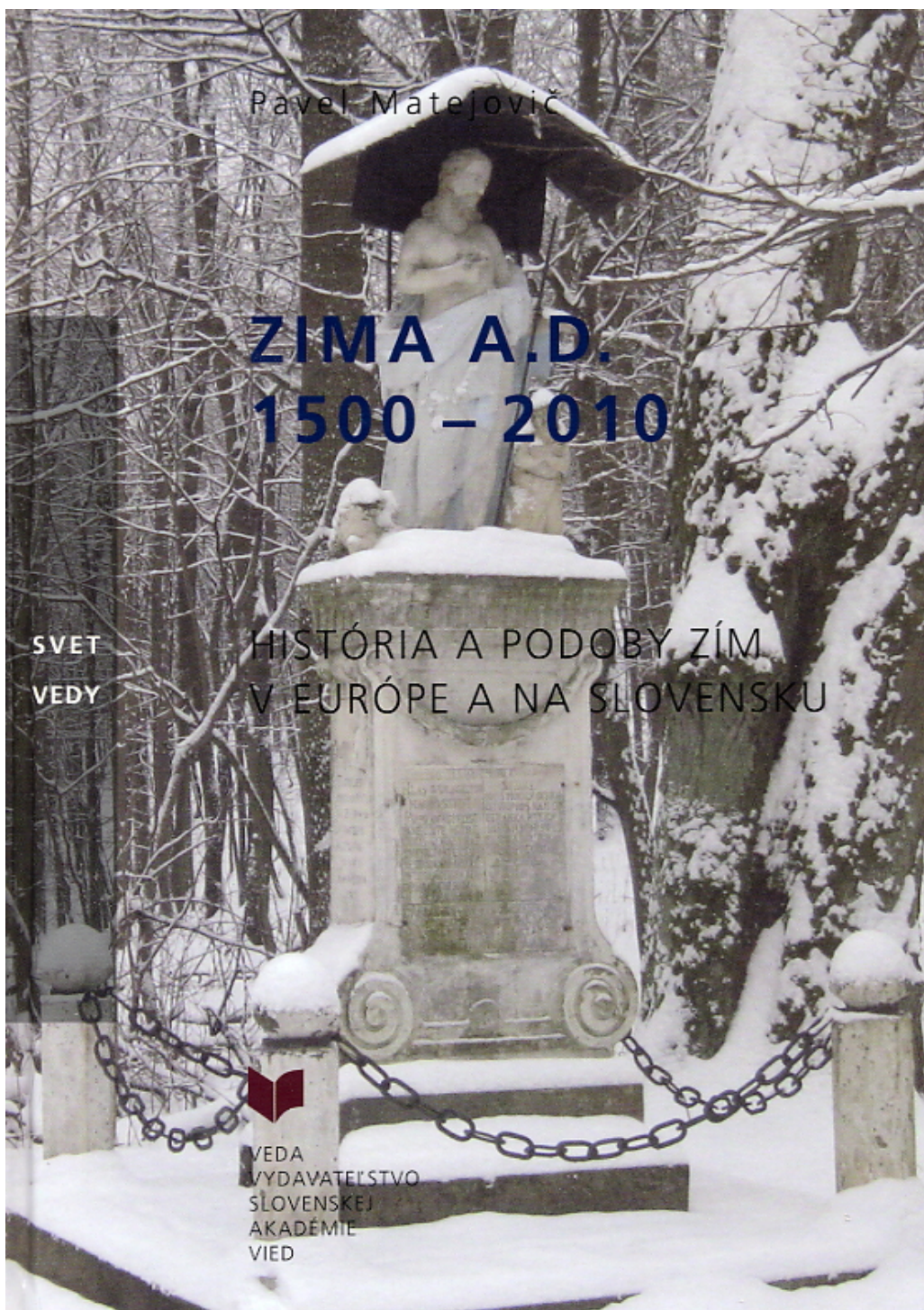

Aktuálna verzia textu o zimách je prístupná v práci "Pavel Matejovič: [Zima A.D.1500 - 2010. História a podoby zím v Európe a na Slovensku](#) (Veda, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011)"

Ukážky z práce si možno pozrieť v súbore www.nun.sk/zimy.pdf

Mgr. Pavel Matejovič, PhD. (narodený v roku 1963) po absolvovaní štúdia na Pedagogickej fakulte v Nitre pracoval v rokoch 1985-1994 ako učiteľ. Od roku 1995 pôsobí v Slovenskom hydrometeorologickom ústave a od roku 1998 tiež v Ústave slovenskej literatúry SAV. Venuje sa meteorológii, klimatológii, literárnej histórii a literárnej vede. V roku 2000 vydal vo vydavateľstve Kalligram interdisciplinárnu prácu pod názvom *Synoptici*, kde sa z hľadiska semiotiky a postštrukturalistického diskurzu snaží hľadať prieniky medzi literárnou vedou, umením a synoptickou meteorológiou. V oblasti meteorológie a klimatológie vydal niekoľko odborných štúdií v domácich a zahraničných odborných časopisoch, pravidelne sa spolupodieľa na klimatologických analýzách, publikuje popularizačné články a eseje v dennej tlači. V rokoch 2001-2002 redigoval Národný klimatický program SR. V oblasti literárnej vedy sa venuje „poetike chaosu“. Na túto tému zverejnil štúdie v zahraničných zborníkoch a zúčastnil sa niekoľkých medzinárodných konferencií. V súčasnosti pokračuje v interdisciplinárnom výskume na pomedzí prírodných a spoločenských vied.

Anotácia:

Práca *Zima AD 1500-2010* sa zaoberá históriou a podobami zím v Európe a na Slovensku približne od roku 1500 do roku 2010. Osobitnú pozornosť autor venuje mimoriadne tuhým zimám v minulosti. Teplotný charakter zím v 16. až 19. storočí tvorí zároveň kontrast k miernym zimám v druhej polovici 20. storočia.

Hoci hlavnou témou knihy nie sú kultúrne dejiny klímy, príležitostne sa autor zmieňuje o dobových ohlasoch na tuhé zimy v umení, literatúre a dennej tlači. Zimy analyzuje predovšetkým z meteorologického a klimatologického hľadiska. V časti, kde sa zaoberá historickými metódami rekonštrukcie zím, čerpá aj z kulturologických prameňov. Tu vychádza najmä z prác zahraničných autorov - Jörga Luterbachera, Rudolfa Brázdila a Daria Camuffa.

V českej a slovenskej meteorologickej literatúre existuje množstvo článkov, vedeckých štúdií a monografií, ktorých obsahom je klimatologická a meteorologická analýza zimného obdobia. Zimám sa v minulosti venovali aj slovenskí klimatológovia Mikuláš Konček a Štefan Petrovič.

Autor pri analýze zím postupuje chronologicky, ale zároveň sa snaží identifikovať charakteristické znaky, ktoré sú pre jednotlivé zimy typické (prevládajúce cirkulačné typy, oscilácie vo veľkopriestorovej cirkulácii atmosféry, vplyv geografických pomerov na priebeh zím a pod.). Upozorňuje, že v celom sledovanom období (1500-2010) mali síce bezprostredný vplyv na teplotný charakter zím predovšetkým cirkulačné procesy, no tie mohli byť čiastočne ovplyvnené aj kolísaním slnečnej a geomagnetickej aktivity, zvýšenou vulkanickou činnosťou, zmenami vo veľkopriestorovej cirkulácii vody v oceánoch, náhodnými a chaotickými procesmi a pod. V súčasnej odbornej literatúre sa viac zdôrazňuje princíp spätných väzieb a vzájomných interakcií medzi jednotlivými vplyvmi a systémami, resp. uvažuje sa o ich kumulatívnom a synergickom účinku. Preto autor venuje pozornosť aj týmto procesom.

V poslednej kapitole sa snaží odpovedať na otázku, či je možné - aj s prihliadnutím na zmenu klímy - odhadnúť teplotný trend zím v budúcnosti. V prílohe sa stručne venuje štatistickému spracovaniu zím a ich klimatologickej klasifikácii.

V práci sa autor na strane jednej opiera o už známe výsledky meteorologického a klimatologického výskumu zimného obdobia, na strane druhej ho aktualizuje najnovšími poznatkami a dopĺňa archívnymi materiálmi a výstupmi z elektronických databáz národných meteorologických služieb.

Práca nie je určená len odborníkom, ale aj širšej čitateľskej verejnosti, ktorá sa zaujíma o počasie a podnebie. Kniha preto nemá charakter úzko špecializovanej vedeckej monografie

